

Jadwiga Stasica

160

pomysłów
na nauczanie zintegrowane
w klasach I-III

Przyroda

IMPULS

Jadwiga Stasica

Przyroda

„160 pomysłów
na zajęcia zintegrowane w klasach I–III”

Kraków 2008

© Copyright by Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2001

Redakcja:
Izabela Bilińska

Projekt okładki:
Agata Fuks

Rysunki:
Agata Fuks

Korekta:
Zespół

ISBN 978-83-7308-003-4

ISBN 978-83-7308-345-5

Oficyna Wydawnicza „Impuls”
30-619 Kraków, ul. Turniejowa 59/5
tel. (012) 422-41-80, fax (012) 422-59-47
www.impulsoficyna.com.pl, e-mail: impuls@impulsoficyna.com.pl
Wydanie III, Kraków 2008

Spis treści

---

1. Wstęp	5
2. Charakterystyka i układ	7
3. Pomysły na działalność przyrodniczą	9
– gry	
– zabawy	
– konkursy	
– zgadywanki	
– zadania	
4. Podsumowanie	193

Wstęp

Przyszła wreszcie pora na opracowanie pomysłów do nauczania zintegrowanego związanych ze środowiskiem społeczno-przyrodniczym. Konkretnie jest to aktywność przyrodnicza, którą nauczyciel powinien rozwijać szczególnie w klasach młodszych i następnych. Naturalnie w świat przyrody wprowadzamy dzieci stopniowo, otwierając z każdym dniem szerzej drzwi wiedzy.

Zakres wiedzy przyrodniczej w klasach I–III jest obszerny i obejmuje między innymi:

- zapoznanie z życiem społecznym klasy, szkoły, miejscowości, kraju,
- zapoznanie z pracą ludzką, życiem na wsi i w mieście,
- zapoznanie z różnorodnością świata roślin i zwierząt,
- zapoznanie z budową roślin i zwierząt,
- zapoznanie z wybranymi środowiskami przyrodniczymi – staw, las, park,
- zapoznanie z przepisami bezpieczeństwa,
- zapoznanie z zasadami higieny,
- uczenie właściwego zachowania w różnych miejscach i sytuacjach,
- rozwijanie zdolności poznawczych,
- dokonywanie obserwacji,
- posługiwanie się prostymi narzędziami, przyrządami,
- budzenie zainteresowań przyrodniczych,
- kształtowanie więzi emocjonalnej z przyrodą i wrażliwości na jej piękno,
- uczenie poszanowania przyrody,
- uświadomienie roli człowieka w przekształcaniu środowiska naturalnego.

Można by wymieniać jeszcze długo cele związane ze środowiskiem w klasach I–III. Jednak ja sprowadziłabym wszystkie do jednego, a mianowicie do uświadomienia, że sami jesteśmy małą częścią całego

świata i powinniśmy żyć zgodnie z jego regułami. Kiedy zniszczymy nasze najbliższe środowisko naturalne, tym samym zniszczymy siebie. Uważam, że to przesłanie jest najważniejsze, zwłaszcza w dzisiejszych czasach. Naszym zadaniem jest uwrażliwienie dzieci na potrzebę życia w zgodzie z przyrodą, bo bez niej sami zginiemy.

Charakterystyka i układ

Pomysły zawarte w tym opracowaniu, a związane ze środowiskiem społeczno-przyrodniczym są ułożone w miarę możliwości tematami i klasami – począwszy od I, a skończywszy na III klasie. Naturalnie nauczyciel może dopasować prawie każdą grę i zabawę do każdej klasy, w zależności od potrzeby. Różnego rodzaju zadania, konkursy, gry, zgadywanki są głównie związane z tematami przyrodniczymi. Jednak występuje tu korelacja z działalnością polonistyczną, matematyczną i plastyczną.

Podobnie jak pomysły z dwóch pierwszych części – do języka polskiego i matematyki – i te pomysły wzajemnie się uzupełniają i integrują w sobie treści ze środowiska. To wszystko służyć ma przecież nauczaniu zintegrowanemu w klasach I–III. Zatem w zabawach i grach występują elementy ruchu, plastyki, czasem i muzyki. Sądzę, że taki układ będzie odpowiadał nauczycielom i ułatwi im korzystanie z opracowanych przeze mnie pomysłów. Myślę, że występuje tu duża różnorodność zarówno pod względem organizacji, metod, jak i treści. Dlatego mam nadzieję, że dla każdego nauczyciela znajdzie się coś odpowiedniego, z takim bowiem zamysłem pracowałam nad tą książką.

Do wielu pomysłów wykonałam również (pomniejszone przez Wydawcę) pomoce w formie kompletów lub zestawów dla klasy. Są to kartoniki z napisami, obrazkami, projekty plansz itd. Nauczyciele od razu zobaczą, o jaką tematykę chodzi i jaki zakres zabawa obejmuje. Nie będą musieli wymyślać, rysować, pisać i wykonywać. Wystarczy wyciąć pomoce, powiększyć i można je dopasować ilościowo do danego zespołu. Pomysłów zebrało się znowu sporo, ale chciałam, aby te wszystkie części złożyły się na powiększenie zasobu warsztatowego nauczyciela klas I–III. Tym bardziej w nowych warunkach, a mianowicie w nowym systemie nauczania zintegrowanego.

Zamieszczone tutaj pomysły zawierają w sobie rozmaite wątki. Wymagają także od uczniów wielu różnych umiejętności zebranych niejednokrotnie w jednej zabawie czy grze. Służą również utrwalaniu wielu nazw, rozróżnianiu i określaniu, np. kwiatów, zwierząt, warzyw, owoców itp. Te i inne umiejętności, zwłaszcza praktyczne, przydadzą się w życiu każdemu. Dlatego uważam, że w nauczaniu zintegrowanym są to bardzo wskazane metody pracy. Mają one bowiem na celu wszechstronny rozwój osobowości dziecka.

Pomysły na działalność przyrodniczą

Przedstawiam kolejny zestaw pomysłów do zastosowania w nauczaniu zintegrowanym ze środowiska społeczno-przyrodniczego. Obejmują one, podobnie jak w poprzednich częściach, różnego rodzaju gry, zabawy, zgadywanki, zadania, konkursy. Staralam się zestawiać i uzupełniać je tak, aby pasowały do wszystkich tematów przewidzianych w nowym programie dla klas I, II i III.

Od inwencji nauczycieli zależy, czy zechcą wypróbować choć część tych pomysłów, na jaką skalę i w połączeniu z jakimi treściami przyrodniczymi. Sądzę, że realizacja opisanych tutaj gier i zabaw przyniesie zarówno nauczycielom, jak i ich uczniom wiele radości, satysfakcji oraz niespodzianek. Mam nadzieję, że przydadzą się również opracowane przeze mnie pomysły pomocy (kolorowe będą jeszcze efektywniejsze). Może staną się inspiracją do wykonania ładniejszych i ciekawszych. Muszę przyznać, że wymyślanie i opracowywanie pomocy dydaktycznych to jedno z moich ulubionych zajęć.

Oto pomysły, którymi pragnę Państwa zainteresować:

1. Konkurs z nazwami miesięcy

Nauczyciel dzieli klasę na równoliczne grupy. Każdej daje komplet nazw miesięcy i poleca, aby w jak najkrótszym czasie ułożyć je w kolejności, w jakiej występują po sobie. Grupa, która skończy pierwsza i zrobi to prawidłowo – wygrywa. Na końcu grupy mogą odczytywać swoje nazwy miesięcy w kolejności, w której je ułożyły.

Pomoce: kartoniki z nazwami miesięcy – komplety dla grup.

Przykład:

marzec

styczeń

kwiecień

luty

maj

sierpień

październik

czerwiec

wrzesień

lipiec

grudzień

listopad

2. Wymień kolejny miesiąc – zabawa

Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel umawia się z nimi, że na które z nich popatrzy i pokaże mu kartonik z nazwą miesiąca – to ma podać nazwę miesiąca następującego po nim. Przykład: nauczyciel pokazuje „marzec”, a dziecko ma powiedzieć „kwiecień” itd.

W następnej zabawie dzieci mają podawać po dwa kolejne miesiące, w kolejnej po trzy, po cztery. Innym razem można się umówić, aby wymie-